

Κείμενο

[Το πρόσκομμα¹ των παραδοσιακών προτύπων]

Η ισότητα των δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών αναγνωρίζεται στις μέρες μας πρόθυμα στις διακηρύξεις αρχών. Ωστόσο, οι διακρίσεις σε βάρος των γυναικών παραμένουν στην οικογένεια, στον χώρο εργασίας και στην κοινωνική ζωή. Μόνο που δεν παρουσιάζονται συχνά με τ' όνομά τους. Μεταμφιέζονται σε προστασία της γυναίκας-μάνας, σε **ανυστερόβουλη** υποδοχή στον χώρο της εργασίας της γυναίκας εργαζόμενης. Έτσι, παρουσιάζεται η γυναίκα να έχει ανάγκη προστασίας, αφού πρώτα οδηγείται στην απεμπόληση² της δυνατότητάς της να εξασφαλίσει την οικονομική της ανεξαρτησία.

Η γυναίκα παρουσιάζεται συχνά σαν «η βασίλισσα του οίκου της». Όμως, σε πολλές περιπτώσεις στο «βασίλειο» αυτό την εξουσία την έχει άλλος! Παρουσιάζεται να κάνει σπουδές ισότιμα με τους άνδρες, όταν γι' αυτούς οι σπουδές οδηγούν συνήθως σε συγκεκριμένο κοινωνικό και οικονομικό ρόλο, ενώ για τις γυναίκες δεν συμβαίνει το ίδιο. Άλλοτε εργάζονται φορτωμένες συγχρόνως με τα περισσότερα από τα οικογενειακά βάρη κι άλλοτε πολιορκημένες από τις συνθήκες της ζωής τους αφήνουν το πτυχίο τους να μετατραπεί σε άγονο σύμβολο. Η ανισότητα των φύλων επιβιώνει εντέλει με την **ενεργητική** συμμετοχή ολόκληρης της κοινωνίας.

Οι διεκδικήσεις για την ισότητα των δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών παραμένουν, λοιπόν, επίκαιρες και είναι πάντοτε αναγκαίες, για να εξαλειφθούν ολοφάνερες επιμέρους αδικίες. Κυρίως, όμως, για να ευαισθητοποιήσουν το κοινωνικό σύνολο σχετικά με τα κραυγαλέα αποτελέσματα μιας άνισης μεταχείρισης που υφίστανται οι γυναίκες, η οποία στηρίζεται στα παραδοσιακά πρότυπα και τους ρόλους των δύο φύλων.

Η επιβίωση των παραδοσιακών προτύπων για τον ρόλο των δύο φύλων δεν οφείλεται μόνο στην **αδράνεια** ή στον αργό ρυθμό μεταβολής των πολιτισμικών φαινομένων. Θεωρώ πως εξυπηρετεί και κάποια συμφέροντα. Συγκεκριμένα, το πρότυπο της συζύγου-μάνας-νοικοκυράς δημιουργεί τις προϋποθέσεις, ώστε να χρησιμοποιούνται οι γυναίκες - συχνά **ανειδίκευτες**, πάντα βαρυφορτωμένες- κατά προτεραιότητα στις θέσεις εργασίας που δεν αμείβονται καλά, όπως στην αυγή της βιομηχανικής εποχής χρησιμοποιήθηκε η παιδική εργασία. Ακόμη, το πρότυπο αυτό επιτρέπει, ιδίως σε εποχές κρίσης και ανεργίας, να κατευθύνονται οι περισσότερες από τις γυναίκες που θέλουν να εργαστούν στην αγορά εργασίας, στην οποία όμως

¹ πρόσκομμα: μεγάλο εμπόδιο στην εκτέλεση έργου ή στην εξέλιξη μιας διαδικασίας, κώλυμα.

² απεμπόληση: εγκατάλειψη.

αντιμετωπίζουν την άρνηση προσλήψεων. Επίσης, οι απολύσεις γυναικών συνδυάζονται κάποιες φορές και με τα συζυγικά επιδόματα ή με φορολογικές ρυθμίσεις που καθιστούν τη γυναικεία εργασία **ασύμφορη**. Επιπλέον, δημιουργεί τις συνθήκες να μετατίθεται στις γυναίκες, κυρίως σε αυτές, το βάρος και οι επιπτώσεις των καθυστερήσεων στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, όπως λόγου χάρη οι ελλείψεις σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία, σε παιδικές κατασκηνώσεις κ.λπ. Τέλος, εξουδετερώνει το δυναμικό των διεκδικήσεων που θα προέκυπταν, αν όλοι μαζί, άνδρες και γυναίκες, αντιμετώπιζαν με ίσους όρους τα παραπάνω προβλήματα.

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι η κατάλυση της άνισης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών είναι κοινωνικό και όχι φεμινιστικό αίτημα. Άλλωστε, μέσα στη σύγχρονη δυναμική δημιουργούνται νέες σχέσεις και νέα πρότυπα που διαγράφουν την τάση να αναλαμβάνουν ισότιμα άντρες και γυναίκες τους πολλαπλούς κοινωνικούς τους ρόλους.

M. Ηλιού (1991). *Βήματα εμπρός, βήματα πίσω*. Αθήνα: Θεμέλιο, 105-109 (διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80 – 100 λέξεις.

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Με ποια επιχειρήματα τεκμηριώνεται η άποψη ότι οι διεκδικήσεις για την ισότητα των δικαιωμάτων ανδρών και γυναικών παραμένουν επίκαιρες; (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2. Ποια συλλογιστική πορεία (επαγωγική ή παραγωγική) ακολουθείται στην πέμπτη παράγραφο (Η επιβίωση... προβλήματα) του κειμένου; Να αιτιολογήσετε με συντομία την επιλογή σας.

(μονάδες 5)

Γ. (Μονάδες 15)

- Γ1.** Να δημιουργήσετε από μία πρόταση, χρησιμοποιώντας ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου με την **έντονη γραφή: ισότητα, ανυστερόβουλη, ενεργητική, αδράνεια, ανειδίκευτες, ασύμφορη**. (Μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το πρόσωπο, το γένος κ.λπ.).

(μονάδες 10)

- Γ2.** Στη δεύτερη παράγραφο (Η γυναίκα... κοινωνίας) του κειμένου η συγγραφέας τοποθετεί σε εισαγωγικά τη φράση «η βασίλισσα του οίκου της». Να αιτιολογήσετε τη χρήση τους.

(μονάδες 5)